

Povinné příspěvky zaměstnavatele na produkty spoření na stáří

10.3.2026 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Rizikové práce zařazené do kategorie třetí pro vybrané rizikové faktory pracovního prostředí (zátěž teplem, zátěž chladem, vibrace, celková fyzická zátěž, jde-li o zátěž při dynamické fyzické práci vykonávané velkými svalovými skupinami) jsou řešeny prostřednictvím doplňkového penzijního spoření (tzv. třetí pilíř). Zákon č. 324/2025 Sb., o povinném příspěvku na produkty spoření na stáří a o změně souvisejících zákonů (zákon o povinném příspěvku na produkty spoření na stáří), v platném znění (dále jen „zákon č. 324/2025 Sb.“) upravuje povinnost zaměstnavatele platit povinný příspěvek na produkt spoření na stáří zaměstnance, který vykonává tzv. rizikovou práci vymezenou předmětných zákonem.

Ministerstvo zdravotnictví upozorňuje, jak je níže uvedeno, na odlišné postupy v oblasti příspěvků zaměstnavatele na produkty na stáří a v oblasti ochrany zdraví při práci.

Zaměstnavatel uhradí povinný příspěvek na zaměstnancův produkt spoření na stáří ve výši 4 % z vyměřovacího základu za rozhodné období. Přispívat na produkty spoření automaticky nemá zaměstnavatel u každého zaměstnance. Je nutné splnit několik podmínek, aby na příspěvek měl zaměstnanec nárok, pouze v případě, že

1. zaměstnanec vykonává rizikovou práci podle zákona č. 324/2025 Sb.,
2. zaměstnanec v kalendářním měsíci odpracoval alespoň 3 rizikové práce, a
3. zaměstnanec oznámí zaměstnavateli, že uplatňuje právo na povinný příspěvek.

Zákon č. 324/2025 Sb. stanovuje, že rizikovou prací je práce, která je podle právních předpisů upravujících ochranu veřejného zdraví, tj. zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“) zařazena do třetí kategorie pro faktory pracovních podmínek vibrace, zátěž chladem, zátěž teplem nebo celková fyzická zátěž, jde-li o zátěž při dynamické fyzické práci vykonávané velkými svalovými skupinami.

Směnou rizikové práce je směna, v níž zaměstnanec vykonával rizikovou práci alespoň po její převážnou část. Z hlediska posuzování převážné délky směny je nutné zohledňovat skutečnou dobu přítomnosti zaměstnance na pracovišti a skutečnou dobu práce v riziku, což znamená, že nelze vždy vycházet z časového snímku dne, mění-li se pracovní činnosti zaměstnance v jednotlivých směnách, např. v jedné směně zaměstnanec provádí broušení, v rámci čehož je exponován vibracím (a je pro tento faktor zařazen do kategorie třetí), a to po převážnou část směny (tato směna tak odpovídá směně rizikové práce) a druhý den provádí pouze montážní práce, kdy nedochází k expozici rizikových faktorům (vibrace, zátěž chladem, zátěž teplem nebo celková fyzická zátěž, jde-li o zátěž při dynamické fyzické práci vykonávané velkými svalovými skupinami) tato směna pak statut směny rizikové práce nenaplňuje. Je-li směna rizikové práce kratší nebo delší než 8 hodin, započítá se do počtu směn rizikové práce každá započatá hodina délky směny jako jedna osmina směny rizikové práce, jak je uvedeno v § 3 odst. 2 zákona zákon č. 324/2025 Sb.

Uvedené zavádí zcela nový princip a definici rizikové práce, včetně pojetí směny jako takové, než která vyplývá ze zákona č. 258/2000 Sb., dle kterého je rizikovou prací práce, kterou se pro účely

tohoto zákona rozumí práce, při níž je nebezpečí vzniku nemoci z povolání nebo jiné nemoci související s prací, je práce zařazená do kategorie třetí a čtvrté a dále práce

zařazená do kategorie druhé, o níž takto rozhodne příslušný orgán ochrany veřejného zdraví nebo tak stanoví zvláštní právní předpis. V případě kategorizace prací se vychází z tzv. charakteristické směny. Za charakteristickou směnu se pokládá směna, která probíhá za obvyklých provozních podmínek, při níž doba výkonu práce s jednotlivými rozhodujícími faktory v daném časovém úseku odpovídá celoročně nebo v rozhodujícím období skutečné míře zátěže těmto faktorům, tj., stanoví se časový snímek dne dle jednotlivých činností. V případě, kdy se provádí měření faktorů pracovních podmínek, vychází se z tohoto časového snímku a naměřené hodnoty se následně dopočítají do 8hodinové směny. To znamená, že dojde-li k překročení hygienického limitu, je toto překročení pro celou jednu 8hodinovou směnu (je nutné vycházet z postupů stanovených v nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů).

Rozdíl se týká i rizikového faktoru pracovních podmínek – celková fyzická zátěž. Ust. § 2 písm. e) zákona č. 324/2025 Sb. stanovuje, že rizikovou prací je práce, která podle zákona č. 258/2000 Sb. je zařazena do kategorie třetí mimo jiné i pro faktor celková fyzická zátěž, jedná-li se o zátěž při dynamické fyzické práci vykonávané velkými svalovými skupinami. Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kategorizační vyhláška“), však stanovuje několik kritérií, kdy se práce zařazuje do kategorie třetí pro faktor fyzická zátěž, tj. i jiná kritéria než práci dynamickou.

Pro zařazení prací do kategorie pro faktor celková fyzická zátěž platí, že pokud je překročen kterýkoliv – tedy nikoliv všechny – z parametrů, které mají stanoveny hygienický limit (nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů) a zároveň jsou definovány v kategorizační vyhlášce, pak zaměstnanec spadá do kategorie třetí z hlediska faktoru celkové fyzické zátěže.

Avšak pro účely zákona č. 324/2025 Sb. platí, že nárok na příspěvek na produkty na stáří je pouze v případě celkové fyzické zátěže, jedná-li se o zátěž při dynamické práci vykonávané velkými svalovými skupinami, tudíž se nevztahuje na další kritéria (ruční manipulace s břemeny), pro které může být práce zařazena do kategorie třetí pro celkovou fyzickou zátěž.

Účinnost zákona č. 324/2025 Sb. je od 1. ledna 2026.

Případné další otázky týkající se zákona č. 324/2025 Sb. směřujte na předkladatele tohoto zákona. Ministerstvo zdravotnictví není gestorem předmětného zákona.

<https://mzd.gov.cz/povinne-prispevky-zamestnavatele-na-produkty-sporeni-na-stari>